

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 29.4.2009
СОМ(2009) 206 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

Доклад относно функционирането на Регламент 1/2003

{SEC(2009)574}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

Доклад относно функционирането на Регламент 1/2003

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Регламент 1/2003¹, основен стълб в модернизирането на правилата и процедурите на ЕС в областта на прилагането на антитръстовото законодателство, се прилага от 1 май 2004 г. В член 44 от Регламент 1/2003 се предвижда, че до 1 май 2009 г., т.е. пет години след началната дата на прилагане на регламента, Комисията докладва пред Европейския парламент и пред Съвета за функционирането на регламента.
2. Регламент 1/2003 е резултат от най-задълбочената реформа на процедурите по прилагане на членове 81 и 82 от Договора за ЕО от 1962 г. насам. Основните му елементи са:
 - отмяна на практиката за уведомяване на Комисията за споразумения, като по този начин Комисията съсредоточава своите ресурси върху борбата с картели и други сериозни нарушения на правилата в областта на антитръста.
 - оправомощаване на националните органи по конкуренция и съдилищата да прилагат правилата на ЕС в областта на антитръста в тяхната цялост, така че да има множество органи по правоприлагане и следователно по-широко прилагане на правилата на ЕС в областта на антитръста.
 - по-голяма степен на равнопоставеност за дружествата, които осъществяват трансгранична дейност, тъй като всички органи по прилагане на конкуренцията, включително националните органи за конкуренция и националните съдилища, са длъжни да прилагат правилата на ЕС в областта на антитръста към случаи, които засягат търговията между държавите-членки.

¹ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ 2003 L1, 4.1.2003 г., стр.1), изменен с Регламент (ЕО) № 411/2004 на Съвета от 26 февруари 2004 г. за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3975/87 и за изменение на Регламенти (ЕИО) № 3976/87 и (ЕО) № 1/2003 относно въздушния транспорт между Общността и трети държави (ОВ L 68, 6.3.2004 г., стр.1) и Регламент (ЕО) № 1419/2006 на Съвета от 25 септември 2006 г. за отмяна на Регламент (ЕИО) № 4056/86 за определяне на подробни правила за прилагането на членове 85 и 86 от Договора по отношение на морския транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 1/2003 с цел разширяване на обхвата му с включване на морския каботаж и международни услуги за случайни превози с плавателни съдове (ОВ L 269, 28.9.2006 г., стр. 1).

- Тясно сътрудничество между Комисията и националните органи по конкуренция в рамките на Европейската мрежа по конкуренция (ECN).
 - По-добри инструменти за правоприлагане на разположение на Комисията, за да има по-добра възможност да открива и да се справя с нарушения на правилата на ЕС в областта на антитръста.
3. В контекста на Регламент 1/2003 Комисията прие и Регламент за прилагане 773/2004 на Комисията², както и шест нови известия и насоки на Комисията³.
4. Настоящият доклад цели да извърши преглед, с който да се разбере и оцени процеса на модернизиране на правилата на ЕС в областта на антитръста през последните пет години. Той следва да се чете заедно с придружаващия документ на службите на Комисията, който съдържа по-подробен преглед.
- 2. ПРОМЯНА В СИСТЕМАТА: ОТ СИСТЕМА НА УВЕДОМЯВАНЕ КЪМ ПРЯКО ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛЕН 81, ПАРАГРАФ 3 ОТ ДЕО**
5. С Регламент 1/2003 се въведе основна промяна в рамката на прилагане на членове 81 и 82 от ДЕО. С него въведената от Регламент № 17 централизирана система за уведомяване и разрешение бе заместена от система за правоприлагане, основана на прякото прилагане на членове 81 и 82 ДЕО в тяхната цялост.
6. Съгласно Регламент 1/2003 Комисията, националните органи по конкуренция и съдилища имат правомощия да прилагат изцяло членове 81 и 82 от ДЕО. По-конкретно споразумения, обхванати от член 81, параграф 1 ДЕО, но които удовлетворяват условията на член 81, параграф 3, понастоящем са пряко валидни и приложими, като за това не се изисква предварително решение. При правоприлагане от страна на публични органи условията в член 81, параграф 3 ДЕО се оценяват преди всичко, когато разпоредбата се използва като защита при производства във връзка с прилагането.

² Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията от 7 април 2004 г. относно водените от Комисията производства съгласно членове 81 и 82 от Договора за ЕО (ОВ L 123, 27.4.2004 г., стр. 18), изменен с Регламент (ЕО) № 622/2008 на Комисията от 30 юни 2008 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 773/2004 относно провеждането на процедури за постигане на споразумение при дела за картели (ОВ L 171, 1.7.2008 г., стр. 3).

³ Пакет за модернизация, вж. Известие на Комисията относно сътрудничеството в рамките на мрежата от органите по конкуренцията (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 43), Известие на Комисията относно сътрудничеството между Комисията и съдилищата на държавите-членки на ЕС при прилагането на членове 81 и 82 от Договора за ЕО (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр.54), Известие на Комисията относно неофициални насоки, свързани с нови въпроси по отношение на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, които възникват в отделни случаи (писма за насоки) (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр.78), Известие на Комисията относно разглеждане на жалби от Комисията, подадени на основание членове 81 и 82 от Договора за ЕО (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр.65), Насоки относно понятието за засягане на търговията, което се съдържа в членове 81 и 82 от Договора (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр.81) и Насоки за прилагане на член 81, параграф 3 от Договора (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр.97).

7. Промяната от система на уведомяване и административно разрешение към система на пряко прилагане бе извършена на практика забележително гладко. Като цяло нито съществуващата практика на Комисията и националните органи по правоприлагане, нито опитът на стопанските и правните среди сочат за особено големи трудности при прякото прилагане на член 81, параграф 3 ДЕО, нещо, което бе широко приветствано от заинтересованите страни.
8. Промяната в системата помогна за промяна в приоритетите на Комисията, която ѝ даде възможност да съсредоточи ресурсите си в области, където Комисията може да има значителен принос за прилагането на членове 81 и 82 ДЕО. Този инициативен подход бе ясно демонстриран от стартирането на широкомащабни разследвания в основни сектори на икономиката на ЕС, които пряко засягат потребителите. Комисията продължи прилагането на подход, основан на въздействието, във всички сфери на антитръстовата практика и политика извън областта на картелите. По-инициативната позиция на Комисията се илюстрира и от по-големия брой приети решения за правоприлагане в сравнение с предишни периоди.
9. Реформата на правилата в областта на антитръста доведе до преход от одобряване на индивидуални споразумения към система, в която акцентът е върху общи насоки, които са от полза за голям брой дружества и други органи по правоприлагане. Комисията започна този процес още преди 2004 г. по отношение на вертикалните ограничения⁴ и споразуменията за хоризонтално сътрудничество⁵. Пакетът за модернизация от 2004 г. включваше общи насоки за приложението на член 81, параграф 3 ДЕО⁶ и през същата година бяха приети груповото освобождаване на трансфер на технологии и насоки⁷. На 9 февруари 2009 г., в отговор на настоятелни призови от значителен брой заинтересовани страни, Комисията публикува насоки за своите приоритети по прилагането на член 82 от Договора за ЕО в областта на злоупотребата с практики на отстраняване на конкуренти, наложени от предприятия с господстващо положение⁸. По отношение на предоставянето на насоки на отделни предприятия Комисията остава напълно ангажирана да предоставя такива насоки на предприятия, които са изправени пред нови или нерешени въпроси в съответствие с Известието относно неофициални насоки⁹. Много

⁴ Регламент (ЕО) № 2790/1999 на Комисията от 22 декември 1999 г. за прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите вертикални споразумения и съгласувани практики (ОВ L 336, 29.12.1999 г., стр. 21-25) и Известие на Комисията за Насоки за вертикалните ограничения (ОВ С 291, 13.10.2000 г., стр.1).

⁵ Регламент (ЕО) № 2658/2000 на Комисията от 29 ноември 2000 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите споразумения за специализация (ОВ L 304, 5.12.2000 г., стр. 3), Регламент (ЕО) № 2659/2000 на Комисията от 29 ноември 2000 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите споразумения за изследвания и разработки (ОВ L 304, 5.12.2000 г., стр. 7) и Насоки относно приложимостта на член 81 от Договора за ЕО по отношение на споразуменията за хоризонтално сътрудничество (ОВ С 3, 6.1.2001 г., стр.2).

⁶ Насоки за прилагане на член 81, параграф 3 от Договора (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 97).

⁷ Регламент (ЕО) № 772/2004 на Комисията от 27 април 2004 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категории споразумения за трансфер на технологии (ОВ L 123, 27.4.2004 г., стр. 11-17).

⁸ ОВ С 45, 24.2.2009 г., стр.7.

⁹ Известие на Комисията относно неофициални насоки, вж. бележка под линия 3.

малко такива искания обаче бяха отправени към Комисията през периода, обхванат от настоящия доклад.

3. ПРОЦЕДУРИ НА КОМИСИЯТА ПО РЕГЛАМЕНТ 1/2003

10. Регламент 1/2003 предостави на Комисията подновен набор от правомощия за прилагане, които са насочени към нейните основните цели за ефективно и последователно прилагане. Комисията активно и като цяло успешно използва своите нови или изменени правомощия за ефективно прилагане.
11. Регламент 1/2003 изясни и засили правомощията на Комисията за разследвания (членове 17–22). Секторните разследвания се превърнаха в един от основните инструменти на Комисията за разследвания, като ѝ дадоха възможност да открие пропуски във функционирането на конкуренцията в сектори като газта и електричеството, банкирането на дребно, бизнес застраховането и фармацевтичния сектор. Тези проверки предоставиха богат фактически материал, който Комисията използва при прилагането на членове 81 и 82 ДЕО в отделни случаи.
12. Новите или изменени правомощия бяха използвани доколкото е необходимо в разследваните случаи. По време на проверки в бизнес помещения редовно бяха използвани правомощието за запечатване, както и правомощието за задаване на въпроси относно факти или документи. В два случая бяха извършени проверки в помещения, които не се използват за осъществяване на стопанска дейност¹⁰. Регламент 1/2003 също въведе правомощието за снемане на обяснения от юридически и физически лица с тяхно съгласие. Въпреки че Комисията редовно използва този инструмент, опитът сочи, че липсата на наказания за подвеждащи или неистинни отговори не поощрява предоставянето на верни и пълни показания. Освен това Комисията рядко се е възползвала от правото да поиска от националните органи по конкуренция да извършват проверки от нейно име, както това е предвидено в член 22, параграф 2. Възможно е да е необходимо допълнително разглеждане на тези два въпроса.
13. Регламент 1/2003 въведе подновен набор от решения. Основното нововъведение е член 9, който даде право на Комисията да задължава предприятията да спазват поетите ангажименти. Комисията използва това право при приемането на 13 решения. Член 9 цели засилване на административната ефективност и ефикасност при справяне с установени от Комисията притеснения по отношение на конкуренцията, когато въпросното/ите предприятие/я доброволно предлага/т ангажименти в отговор на тези опасения. Това осигурява бърза промяна на пазара и води до допълнителни подобрения в сравнение с Регламент № 17, който не дава възможност за налагане на изпълнение в случаи на поети неофициални ангажименти.
14. Комисията прие голям брой решения за забрана в съответствие с член 7 от Регламента. Тази разпоредба изрично предвижда възможността за налагане на

¹⁰ Вж. съобщение на Комисията за пресата IP/09/137 относно решеното неотдавна дело за картела за маркучи, използвани в мореплаването).

структурни мерки. До този момент Комисията не се е възползвала от това правомощие. Комисията обаче е приемала структурни промени като ангажименти¹¹.

15. През периода, обхванат от настоящия доклад, Комисията не е приела решения в съответствие с член 10 от регламента. Този инструмент бе създаден основно, за да осигури последователност. Неговото използване не бе необходимо до този момент поради значителните усилия, които ECN полага за насърчаване на последователното прилагане на правилата на ЕС в областта на антитръста.
16. Регламент 1/2003 предвижда, както Регламент 17, възможността за лица, които са в състояние да докажат законен интерес, да бъдат (официални) жалбоподатели, които се ползват от определени процедурни права. Комисията приветства жалби, които водят до приоритетни случаи и насърчава жалбоподателите да предоставят обоснован принос. Същевременно следва допълнително да се разгледат възможностите за рационализиране на обработването на жалби, които не водят до приоритетни случаи, в съответствие със съдебната практика на съдилищата на Общността.
17. Най-ефективният инструмент в арсенала на Комисията за борба с картелите са санкциите с достатъчен възпиращ ефект в съчетание с ефективна програма за освобождаване от санкции или намаляване на техния размер. Правното основание в Регламент 1/2003 за правомощието на Комисията да налага санкции при нарушаване на материалното право в областта на конкуренцията е взето предимно от Регламент № 17. Комисията може да наложи на предприятие или сдружение на предприятия, които нарушават правилата, санкции, които не надвишават 10 % от общия размер на неговия оборот за предходната стопанска година. Комисията допълни и прецизира своята политика за налагане на санкции в своите Насоки за налагане на санкции от 2006 г. Съдилищата на Общността разглеждат голям брой санкции, наложени от Комисията, и подкрепят до голяма степен подхода на Комисията.
18. Регламент 1/2003 въведе по-ефективни санкции за неспазване на задълженията, които се налагат на предприятията в контекста на разследване. Комисията използва тази разпоредба за първи път и наложи санкция от 38 млн. EUR за нарушаване на запечатване¹². Друго важно подобрение, въведено с Регламент 1/2003, е значителното увеличаване на таваните за санкционни плащания, наложени за несъобразяване с решение на Комисията. Опитът с тази разпоредба сочи, че предвидената по член 24 процедура може да е относително дълга и тежка¹³ и биха могли да се разгледат възможности за нейното усъвършенстване.

¹¹ E.ON Германски електроенергиен пазар, ОВ С 36, 13.2.2009 г., стр.8, и дело RWE - ограничаване на достъпа до пазара за газ, вж. съобщение на Комисията за пресата IP/09/410 от 18.3.2009 г.

¹² E.ON, ОВ С 240, 19.9.2008 г., стр. 6.

¹³ Целият набор от документи, свързани с процедурата Microsoft, може да се намери на: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/microsoft/index.html>.

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВОТО НА ЕО НА КОНКУРЕНЦИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 3 ОТ РЕГЛАМЕНТ 1/2003

19. Член 3 от Регламент 1/2003 за пръв път урежда отношенията между националното право и общностното право на конкуренция. Заинтересованите страни от правните и стопанските среди до голяма степен потвърдиха положителния принос на Регламент 1/2003 за създаване на еднакви условия в съответствие с целите от Лисабон¹⁴.
20. Член 3, параграф 1 задължава националните органи по конкуренция и националните съдилища да прилагат членове 81 и 82 ДЕО към споразумения или поведение, които могат да засегнат търговията между държавите-членки. Това правило има за цел да гарантира, че общностните правила на конкуренция се прилагат във всички случаи, които попадат в техния обхват на компетентност. Спазването също означава, че в такива случаи са изцяло приложими механизмите за сътрудничество, предвидени в членове 11–13 и член 15 от Регламент 1/2003. Задължението за прилагане на правилата на конкуренция на ЕО, предвидено в член 3, параграф 1, доведе до значително засилване на прилагането на членове 81 и 82 ДЕО, като по този начин доведе до налагането на единен правен стандарт в голям мащаб.
21. Правилото за сближаване, което се съдържа в член 2, параграф 3, цели създаването на еднакви условия, като предвижда единен стандарт за оценка на споразумения, съгласувани практики и решения за сдружения на предприятия. От друга страна държавите-членки остават свободни да приемат или да продължат да прилагат по-строго национално законодателство в областта на конкуренцията, отколкото е предвиденото в член 82 ДЕО, с което се забранява или санкционира едностранно поведение. Такива разпоредби съществуват в редица държави-членки и включват по-конкретно: национални разпоредби, които регламентират злоупотреба с икономическа зависимост, „изгодни позиции за договаряне на по-силния“ или „значително влияние“¹⁵; правни разпоредби относно препродажба под себестойността или на загуба¹⁶; национални разпоредби, които предвиждат различни стандарти за оценка на господстващо положение¹⁷ и по-строги национални разпоредби, които уреждат поведението на господстващи предприятия.
22. Разликите в стандартите по отношение на едностранното поведение бяха критикувани от стопанските и правните среди, според които разликите в стандартите нарушават целостта на бизнес стратегиите, които обикновено се формулират на паневропейско или дори световно равнище. Този въпрос следва да се разгледа допълнително, както по отношение на оценката на създадените се

¹⁴ Така наречената Лисабонска стратегия бе одобрена на заседанието на Европейския съвет в Лисабон през март 2000 г. и цели насърчаване на устойчивото икономическо развитие в ЕС.

¹⁵ Подобни правила съществуват във Франция, Германия, Гърция, Португалия, Латвия, Унгария и Ирландия.

¹⁶ Държавите-членки, които в момента забраняват препродажба под себестойността или на загуба, включват Франция и Германия.

¹⁷ Такъв пример може да се намери в австрийското законодателство, според което дадено предприятие се счита за господстващо, ако е в по-силна позиция в пазарните отношения със своите клиенти или доставчици.

проблеми, така и във връзка с оценката на нуждите за действие на европейско равнище.

5. ЕВРОПЕЙСКА МРЕЖА ПО КОНКУРЕНЦИЯ

23. Регламент 1/2003 повери на националните органи по конкуренция ключова роля в гарантирането на ефективно и последователно прилагане на правилата на конкуренция на ЕО заедно с Комисията. Пет години по-късно изглежда, че до голяма степен е постигнато предизвикателството за засилване прилагането на правилата на конкуренция на ЕО, като се гарантира последователността и съгласуваността на това прилагане.
24. Прилагането на правилата на конкуренция на ЕО значително се засили след влизането в действие на Регламент 1/2003. Към края на март 2009 г. бяха открити над 1000 дела въз основа на правилата на конкуренция на ЕО в редица различни сектори.
25. Като цяло не се срещат проблеми в разпределението на работата между органите по прилагане в мрежата. Петте години опит потвърдиха доброто функциониране на гъвкавата и прагматична уредба, въведена с Регламент 1/2003 и Известието за сътрудничество в рамките на мрежата. Само в много малко случаи възникнаха разногласия за разпределението на случаите и те бяха разрешени бързо.
26. Като цяло механизмите на сътрудничество за откриване на факти в рамките на ECN работят добре. Възможността за обмен и използване на информация, събрана от друг орган по конкуренция, засилва общата ефективност в системата и е предусловие за гъвкава система за разпределение на случаите. Освен това правомощието на националните органи по конкуренция да извършват проверки или други мерки за откриване на факти от името на друг национален орган по конкуренция, въпреки че се натъква на някои пречки поради разнообразието от национални процедури, е активно използвано при подходящи случаи и има принос за ефективното прилагане.
27. Възникна дискусия за това дали забраната за използване на информация от страна на даден национален орган по конкуренция за налагането на мерки, свързани с лишаване от свобода, когато информацията е получена от национална правораздавателна система, която не предвижда това, както е посочено в член 12, параграф 3, не е прекалена и не представлява пречка пред прилагането. Може да е целесъобразно да се разгледа съществуването на други възможности, като всяка страна си запазва правото на защита. Това може да бъде полезно и с оглед на бъдещи обсъждания относно споразумения за международно сътрудничество с избрани правораздавателни системи с наказателно право прилагане.
28. Към края на периода, обхванат от доклада, Комисията бе информирана за повече от 300 предстоящи решения на национални органи по конкуренция въз основа на член 11, параграф 4. Нито един от тези случаи не доведе до образуване от страна на Комисията на производство по член 11, параграф 6 за освобождаване на национален орган по конкуренция от неговите правомощия с

цел да се осигури съгласуваност на правоприлагането. Опитът сочи, че националните органи по конкуренция са като цяло силно ангажирани с гарантиране на съгласуваността и усилията, предприети в рамките на ECN допринасят с успех за тази цел. В съответствие с член 11, параграф 4 бе развита практиката да се обсъжда неофициално посоката на действие, предложена от национален орган на равнище на службите и при спазване на поверителност на информацията в рамките на мрежата. Заинтересованите страни са до голяма степен доволни от резултатите от прилагането на правилата на конкуренция на ЕО в рамките на ECN.

29. ECN се доказва като успешен форум за обсъждане на общи въпроси на политиката. Постоянният диалог през последните години между членовете на мрежата на всички нива значително допринесе за последователното прилагане на правилата на конкуренция на ЕО.
30. Въпреки че Регламент 1/2003 не изисква от държавите-членки да приемат специална институционална рамка за прилагане на правилата на конкуренция на ЕО, много държави-членки укрепиха или преразгледаха своите правоприлагащи структури, за да оптимизират своята ефективност.
31. Регламент 1/2003 не урежда или хармонизира официално процедурите на националните органи по конкуренция, което означава, че те прилагат същите материални разпоредби съгласно различни процедури и могат да налагат различни санкции. Регламент 1/2003 отчита тези различия¹⁸. Това доведе и до увеличаване на степента на доброволно сближаване на законодателствата на държавите-членки, което също бе подпомогнато от работата, предприета в областта на политиката в рамките на ECN.
32. Моделът на ECN на програма за освобождаване от санкции или намаляване на техния размер¹⁹ е пример как ECN може да мобилизира силите си и съвместно да изработи нов възглед за справяне с истински и предполагаеми пропуски в настоящата система. Работата в рамките на ECN е основен катализатор за насърчаване на държавите-членки и/или националните органи по конкуренция да въведат и разработят свои собствени политики за освобождаване от санкции или намаляване на техния размер и за насърчаване на сближаване между тях. Понастоящем само две държави-членки не разполагат с действаща политика за освобождаване от санкции или намаляване на техния размер. Моделът на програма предвижда до края на 2008 г. мрежата да оцени състоянието на сближаване между програмите за освобождаване от санкции или намаляване на техния размер. Тази оценка ще представлява основата на по-нататъшен размисъл за това дали са необходими допълнителни действия в тази област.
33. Въпреки това, продължават да съществуват разлики между системите за правоприлагане на държавите-членки в такива важни аспекти като глоби, наказателни санкции, отговорност на групи от предприятия, отговорност на сдружения от предприятия, приемственост на предприятия, срокове на давност

¹⁸ Вж. условията за използване на доказателства в обменена информация в член 12, параграфи 2 и 3.

¹⁹ Моделът може да бъде намерен на http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_en.pdf.

и стандарт на доказателство, правомощието за налагане на структурни мерки, както и способността на органите по конкуренция на държавите-членки официално да определят приоритети на правоприлагането. Този аспект се нуждае вероятно от допълнително обмисляне и разглеждане.

6. СЪТРУДНИЧЕСТВО С НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА

34. С влизането в действие на Регламент 1/2003 националните съдилища имат правомощия да прилагат изцяло членове 81 и 82 ДЕО. Националните съдилища са прилагали членове 81 и 82 ДЕО в редица сектори и са разглеждали редица въпроси. Заинтересовани страни обаче сочат нееднаквото според тях прилагане на правилата на конкуренция на ЕО от страна на националните съдилища.
35. Регламент 1/2003 предвижда редица инструменти за насърчаване на последователното прилагане от националните съдилища на правилата на конкуренция. От 1 май 2004 г. в 18 случая Комисията е предавала становища на национални съдилища по въпроси, свързани с прилагането на членове 81 и 82 ДЕО. Съгласно член 15, параграф 3 както Комисията, така и националните органи по конкуренция могат да отправят възражения *amicus curiae*. Този инструмент е добре използван от няколко национални органа по конкуренция. През периода, обхванат от настоящия доклад, Комисията реши да отправи такива възражения в два случая, когато прецени, че бе налице неминуема заплаха за последователното прилагане на правилата на конкуренция на ЕО. Заинтересованите страни призоваваха Комисията да използва този инструмент по-често и следва да се обмисли по-нататъшното развитие на тази практика.
36. Регламент 1/2003 изисква от държавите-членки да изпращат на Комисията копие от всички писмени съдебни решения на национални съдилища, постановени във връзка с прилагането на членове 81 или 82 ДЕО. Съобразяването с това изискване обаче не бе оптимално и следва да се обмислят варианти за гарантиране на ефективен достъп до решенията на националните съдилища.

7. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

37. Комисията придава особена важност на насърчаване на конструктивното сътрудничество с органите на трети държави, особено по отношение на нарушения с международно измерение. Ефективността на международното сътрудничество обаче зависи от ефективността на разследванията на Комисията за прилагането на членове 81 и 82 ДЕО.
38. През периода, обхванат от настоящия доклад, се появиха проблеми, свързани с разкриването на информация от документи на Комисията в съдилища на трети държави. Такива проблеми се появиха в контекста на частноправен спор в съдилища на трети държави и в по-малка степен - по отношение на обмена на информация с публични органи на трети държави.
39. Комисията е застъпник на ефективни граждански производства за обезщетения за вреди, особено срещу участници в картели. Разкриването обаче на информация от документи на Комисията в контекста на частноправен спор в

съд на трета държава, особено на доброволно подадена информация по време на разследвания, може сериозно да навреди на ефективността на публичното правоприлагане в областта на антитръста. Комисията се намеси с *amicus curiae* писма пред съдилищата на САЩ срещу разкриването на информация, която е била подготвена единствено за целите на нейното разследване. За тази цел Генерална дирекция „Конкуренция“ на Комисията представи заявление на Antitrust Modernisation Commission на САЩ.

40. Като цяло се смята, че правната рамка би могла да бъде разяснена и укрепена, за да се повишат настоящите нива на защита срещу разкриване на информация, както по отношение на частноправни спорове в съдилища на трети държави, така и по отношение на обмена на информация с публични органи на трети държави.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

41. Регламент 1/2003 даде начало на забележителна промяна в начина, по който се прилага европейското конкурентно право. Регламентът значително подобри прилагането от страна на Комисията на членове 81 и 82 ДЕО. Това позволи на Комисията да бъде по-инициативна, като се съсредоточи върху слабостите на конкурентоспособността в ключови сектори на икономиката.
42. Правилата на конкуренция на ЕО до голяма степен се превърнаха в основен принцип в целия ЕС. Сътрудничеството в рамките на ECN допринесе за гарантиране на тяхното последователно прилагане. Мрежата представлява новаторски модел на управление за прилагането на общностното право от страна на Комисията и на органите на държавите-членки.
43. В ограничен брой области²⁰ настоящият доклад набелязва аспекти, които заслужават допълнителна оценка, но оставя открит въпроса за необходимостта от промени в съществуващите правила или практика. Той ще послужи за основа на Комисията при преценката в бъдеще на целесъобразността от предприемане на допълнителни инициативи в тази област.

²⁰ Вж. параграфи 12, 16, 18, 22, 27, 32, 33, 35, 36 и 40.